

Հակոբ Պարոնյան

ՊԱՂՏԱՍՍԱՐ ԱՂԲԱՐ

eMatenadaran.

Հակոբ Պարոնյան
Պաղտասար աղբար

«Aegitas»

Պարոնյան Հ.

Պաղտասար աղբար / Հ. Պարոնյան — «Aegitas»,

Պաղտասար աղբարը հարուստ պոլսահայ է: Նա դիմում է դատարան՝
ցանկանալով ամուսնալուծվել, ինչի պատճառը կնոջ՝ Անույշի
դավաճանությունն է: Սակայն Անույշը չի ցանկանում զրկվել ամուսնու
հարստությունից ու դիմում է բազմաթիվ խաբեությունների: Պաղտասար
աղբարը հասկանում է, որ շուրջն ամեն ինչ կեղծիք է, սակայն որքան էլ
ձգտում է, չի կարողանում ապացուցել իր ճշմարտացիությունը:

© Պարոնյան Հ.

© Aegitas

Содержание

ԱՆՁԻՆՔ	5
ԱՐԱՐՔ ԱՌԱՋԻՆ	6
ՏԵՍԻԼ Ա	7
ՏԵՍԻԼ Բ	9
ՏԵՍԻԼ Գ	11
ՏԵՍԻԼ Դ	13
ՏԵՍԻԼ Ե	16
ՏԵՍԻԼ Ջ	17
ՏԵՍԻԼ Ը	20
ՏԵՍԻԼ Թ	21
Конец ознакомительного фрагмента.	22

Հակոբ Պարոնյան Պաղտասար աղբար

ԱՆՁԻՆՔ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ – Անույշի էրիկն
ԱՆՈՒՅՇ – Պաղտասարի կինը
ԿԻՊԱՐ – Անույշի սիրականը
ՕԳՍԵՆ – Փաստաբան
ՓԱՅԼԱԿ –
ԵՐԿԱԹ – } Դատաստանական խորհրդի անդամք
ՍՈՒՐ –
ԹԱԳՈՒՀԻ –
ՄԱՐԹԱ – } Պաղտասարի դրացիները
ՍՈՂՈՄԵ – Պաղտասարի սպասուհին
Տեսարանն է Պաղտասար աղբարի տունը

ԱՐԱՐՔ ԱՌԱՋԻՆ

(Թատրոնը կներկայե ընդարձակ և ճոխ կարասիներով զարդարված սրահ մը, աջ և ահյակ երկ-երկու սենյակ, պարտեզի և փողոցի վրա պատուհաններ, միջին դուռ մը):

ՏԵՍԻՆ Ա

ԱՆՈՒՅՇ – (Փողոցին վրա պատուհանին առջև նստած թաշկինակի ձեռքին):

Կիպար, հետո ՍՈՂՈՄԵ

ԿԻՊԱՐ – Տիկին, գործելու ժամ է և ոչ լալու, սրբե արտասուքդ և վայրկյան մը ինձի մտիկ ըրե:

ԱՆՈՒՅՇ – (Աչքերը սրբելով) Կխոստանա՞ս ուրեմն պաշտպանել գիս:

ԿԻՊԱՐ – Վատությանց ամենեն սոսկալին գործած կըլլայի, եթե վայրկյան մը իսկ մտաբերեի լքանել, թողուլ զքեզ, զոր տասն տարիներն հետե պաշտած եմ և որուն երկիր պիտի պագնեմ հավիտյան: Հանդարտ եղիր, ամեն վարպետություն պիտի բանեցնեմ ի դերն հանելու համառ ամուսնույդ բոլոր հնարքներն և պիտի ստիպեմ զինքն հուսահատելու և նույնիսկ քեզմե ներումն խնդրելու:

ԱՆՈՒՅՇ – Դյուրավ հուսահատողներեն չէ, մանավանդ թե սովորականն ավելի համառ ըլլալով՝ բոլոր ճիգը պիտի թափե գիս վատահամբավելու համար... Ահ, սիրելիդ իմ Կիպար, ինձ ամենեն ավելի ցավ պատճառողն անբարոյականության հանցանորդ ամբաստանված Դատաստանական Խորհրդո ներկայանալու փափուկ կետն է և...

ԿԻՊԱՐ – Անբարոյականության նշույն անգամ չեմ նշմարեր ես. Աստված մի արասցե, որքոց իրավո՞ւնքն հափշտակած ես, այլոց ժառանգություն՞ին կորցած ես, գողություն՞ն ըրած ես, մա՞րդ սպաննած ես... բնավ երբեք, քով լիցի... այլ պարզապես Էրիկդ չես սիրեր և անոր տեղ գիս կսիրես, այս չէ՞ բոլոր թերությունդ, եթե երբեք կրնա թերություն համարվիլ այսպիսի վարմունք մը:

ԱՆՈՒՅՇ – Այո, զքեզ, զքեզ միայն սիրած եմ...

ԿԻՊԱՐ – Եվ ինչպես կրնայիր սիրել Պաղտասար աղբարի պես տգեղ, տգետ, տձև և տմարդի մը, որու հետ ամեն բանի մեջ հակապատկեր մը կ'ներկայացնես. տրամաբանության դեմ, հասարակաց կարծյաց դեմ, ճաշակի դեմ, զգացմանց դեմ, բնության դեմ սոսկալի անիրավություն մը գործած կըլլայիր, եթե ինքզինքդ Պաղտասար աղբարի համար ծնած կարծեիր... ոչ, ոչ, տիկին, այդ կապուտակ աչքերն, որ քանի նային կնվաղին, այլ չեն մարիր երբեք, չեն ստեղծված ի վայելս և ի պետս Պաղտասար աղբարի պես կոշտ մարդու մը: Բնությունն ինձ սահմանած է զքեզ, իսկ դիպվածը Պաղտասար աղբարին տված է զքեզ... Պաղտասարն հափշտակիչ մը է այսօր, ավագակ մը է, որ հափշտակած է զքեզ, որ իմս ես... կախաղանի արժանի է Պաղտասարն, որ իր զգացմանց համապատասխա – նող, յուր վիճակին հարմար կին մը առնելու տեղ, հանդգնած է հափշտակել զքեզ, որ բարձր դասու ընկերությանց մեջ գոհարի պես փայլելու կոչված էիր...

ԱՆՈՒՅՇ – Ոհ... սիրտ առի քիչ մը քու խոսքերուդ վրա, սիրելիդ իմ Կիպար:

ԿԻՊԱՐ – Հանդարտեցուր ուրեմն խղճմտանքդ, դուն անմեղ ես և քու դատող սուրբ է, քաջալերվե, հրահանգացս համաձայն շարժե ու մի վախճար, այնպիսի խաղեր պիտի խաղամ անոր, որ զոջա ըրածին վրա:

ԱՆՈՒՅՇ – Այո, խայտառակենք զինքն:

ԿԻՊԱՐ – Թող աշխարհիս բոլոր փաստաբաններեն խորհուրդ հարցնե, ոչինչ պիտի կրնա ապացուցանել, յուր բոլոր փաստն սա է, թե իրեն անծանոթ տուն մը ձեր դուրս ելնելն տեսած է, և այս փաստը շատ անգոր է կին մը արձակելու համար... խնդիրը շատ փափուկ է:

ԱՆՈՒՅՇ – Թեև զքեզ սիրելով ինձի դեմ ապստամբող զգացմանցս միայն հպատակած եմ, թեև ես ալ գիտեմ թե անհնար է սրտի հոսանաց դիմադրել, թեև համոզված եմ թե անմեղ եմ այս գործին մեջ, բայց դարձյալ կուգեմ, որ ամեն մարդ կարծե, թե բնավ սիրած չեմ զքեզ և թե միշտ հավատարիմ գտնված եմ ամուսնույս:

ԿԻՊԱՐ – Անշուշտ... պիտի աշխատինք, որ իբրև գրպարտիչ դատապարտվի:

ԱՆՈՒՅՇ – Իսկ եթե չհաջողի՞նք...

ԿԻՊԱՐ – Անպատճառ պիտի հաջողինք, բավական է, որ հրահանգացու համաձայն վարվիս:

ԱՆՈՒՅՇ – Կխոստանամ:

ԿԻՊԱՐ – Ահավասիկ իմ հրահանգներս, նախ...

ԱՆՈՒՅՇ – (Անուանույն գալը տեսնելով պատուհանեն) Երթամ, ահա կուգա:

ԿԻՊԱՐ – Գնա, վերջը կտեսնվինք... Կամ Սողոմենին հետ կը դրկենք քեզ հրահանգներս:

ԱՆՈՒՅՇ – Բաժանվեցեք... վազելով կուգա... (Անույշ կմեկնի) Քիչ մը խրատեիք ու հորդորեիք զինքն, որ շատ չի հուզվի:

ԿԻՊԱՐ – Կամաց կամաց կը վարժվի...

ԱՆՈՒՅՇ – Երեկ գիշեր տեսնելու էիք խեղճն... դիմանալու բան չէր... ժամերով լացավ... քուկին Պաղտասար աղբարդ ալ խենթ կով դարձած էր... կատղած էր, բան մը ալ ըլլա՞ր գոնե... փառք Աստուծո, ի՞նչ կա բարկանալու, մարդ Աստուծո, կերակո՞ւրդ պատրաստված չէր, լաթե՞րդ լվացված չէին... անկողի՞նդ շտկված չէր... տուն եկար, շենքով շնորհքով կերակուրդ կեր, գնա տեղդ պառկե... չէ, չէ, առաջվնե ի վեր բծախնդիր է Պաղտասար աղբարն... պզտիկ բանի մը համար շուտ մը կրակ կկտրի...

ԿԻՊԱՐ – Այս անգամվանը բոլորովին բծախնդրություն է:

ՏԵՍԻՆ Բ

ԿԻՊԱՐ և ՊԱՂՏԱՍԱՐ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – (Արագաքայլ մտնելով) Ինձի Պաղտիկ կըսեն... (Առ Սողոմեն) Դուրս գնա, դուռն ալ գոցե և թող մի տար, որ ուրիշ մարդ ներս մտնե, շուտ ըրե, շուտ դուրս գնա, շուտ... Ներեցեք, պարոն Կիպար, զձեզ կանչել տալուս համար: Երբ մարդս փորձանքի մը կհանդիպի, բնականաբար իր ամենեն մոտ բարեկամներուն կդիմե, անոնցմէ խելք տորվելու համար: Սարսափելի փորձանք մը եկավ գլուխս, երեկ իրիկվնէ ի վեր խելքս կորուսած եմ, ոչ ըրածս գիտեմ, ոչ ըսածս, ընտանեկան գաղտնիք մը ունիմ քեզ հաղորդելու, քեզ՝ որ միակ բարեկամս ես, քեզ՝ որո անկեղծությամբ կատարելապէս վստահ եմ:

ԿԻՊԱՐ – Շնորհակալ եմ, այդ ձեր ազնվությունն է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ես ամեն մարդու գաղտնիք չեմ բանար, թեպետև դրսեն կոշտ ու ապուշ մեկը կերևամ, բայց առաջ Աստված, թշնամիս ալ կճանչնամ, բարեկամս ալ, ինձի Պաղտիկ կըսեն, գործս գիտեմ ես:

ԿԻՊԱՐ – Այո:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Վստահ եմ, որ ձեզի հաղորդելիք գաղտնիքս ձեր քովը պիտի մնա:

ԿԻՊԱՐ – Անշուշտ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ուստի ավելորդ է աղաչել ձեզի, որ գաղտնիքս ուրիշին չգրուցեք:

ԿԻՊԱՐ – Ավելորդ է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Գաղտնիքս այս է, թե կինս սիրական մը ունի...

ԿԻՊԱՐ – (Բարձրաձայն) Կինդ սիրական՞ն մը ունի...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Մի պոռար, Սողոմեն կիմանա, և ես չեմ ուզեր, որ ընտանեկան գաղտնիքս իմանա Սողոմեն, կամաց խոսե:

ԿԻՊԱՐ – Կինդ սիրական՞ն մը ունի, ըսիք... ահ անհավատալի է այս:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Հավատալի է, սիրելիս, հավատալի:

ԿԻՊԱՐ – Ո՞րչափ ատեն ի վեր ունի այս սիրականը:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Քանի մը շաբաթն է ի վեր, կարծեմ, թող կուտա՞ն, որ երկար ժամանակ սիրական մը ունենա կինս, անմիջապէս կիմանամ ես, դուռն աղեկ նայե ինձի... Ի՞նչ, ուրիշ էրիկներու պէս ապո՞ւշ գիտեիր զիս, կկարծեիր, որ անատակին մեկը կինս պիտի սիրեր, ու ես պիտի չիմանայի՞, խելքդ սիրեմ...

ԿԻՊԱՐ – Ով է ուրեմն այս անատակը:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ես ալ կուզեմ գիտնալ, թե ո՞վ է այդ անատակն, այդ լիրբն, այդ օձն, որ պատճառ եղավ տունս կործանելու: Ուստի կաղաչեմ քեզի, որ այդ անատակն գտնելու համար օգնես ինձ: Դուռն կրնաս վարպետությամբ տիկնոջս բերնէն առնել այդ անատակին անունը:

Գնա տիկնոջս քով և սատանայությամբ հասկցիր սա լիրբին ով ըլլալը:

ԿԻՊԱՐ – Շատ լավ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Թեպետև ես մարդ դրկած եմ այն գեշ ու վատահամբավ տունն, ուսկից մեր համեստափայլ տիկինն դուրս եկավ երեկ...

ԿԻՊԱՐ – Ի՞նչ կըսեք...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ինձի Պաղտիկ կըսեն, ըսի քեզի... մարդ դրկեցի այն տունն ստուգելու համար, թե տիկին Անուշին հետ երեկ ո՞վ կար հոն:

ԿԻՊԱՐ – (Մեկուսի) Խնդիրը բավական հառաջ գացած է, եթե իմ անունս տան՝ գործն ուրիշ կերպարանք պիտի առնու:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ի՞նչ կխորհիս:

ԿԻՊԱՐ – Ոչինչ: (Մեկուսի) Եթե անունս տվին...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Շուտ գնա ուրեմն անդիի սենյակն ու ջանա հասկնալու այդ անատակին անունն ու մականունը: Բայց մի ըսեր տիկնոջ, թե ուրիշ միջոցներ ձեռք առած եմ յուր սիրեկան

ճանչնալու համար: Աճապարե, գնա, սորվե, եկուր... սա երկու լիրբն ալ դատարաններ քաշեմ
այսօր, որ հասկնան, թե ինձի պես մարդու մը պատիվն արատավորելը դյուրին չէ:

ԿԻՊԱՐ – Ի տեսություն: (Մեկուսի) Նախ և առաջ փութանք մեր գործը կարգադրելու:
(Կմեկնի):

ՏԵՍԻԼ Գ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ, հետո ՕԳՍԵՆ ու ՍՈՂՈՄԵ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ինչպես վազելով կերթա իմ գործիս համար, մարդ մը, որ ինձի համար հոգին կուտա, բարի, պարկեշտ, ազնիվ ու վստահելի անձ մը, որու նմանն գտնելը խիստ դժվար է ժամանակիս մեջ...

ՍՈՂՈՄԵ – (Դրսեն) Թող չեմ տար որ մտնես:

ՕԳՍԵՆ – (Դրսեն) Պիտի մտնեմ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Օգտենն է, մոռացանք ապա...

ՍՈՂՈՄԵ – (Դրսեն) Ոչ:

ՕԳՍԵՆ – (Դրսեն) Այո: (Դուրսը հրելով կբանա ու կմտնե) Ի՞նչ խայտառակություն է աս, Պաղտասար աղբար:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ներեցեք, խելքս գլուխս չէ...

ՕԳՍԵՆ – Պաղտասար աղբար, ի՞նչ խայտառակություն է աս:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Հանցանքն իմս է...

ՕԳՍԵՆ – Ի՞նչ նախատինք, ի՞նչ անարգանք, ի՞նչ թշնամություն է աս, Պաղտասար աղբար, զիս տուն կիրավիրեք և ձեր աղախնույն կապսպրեք, որ ներս չընդունի զիս:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Մոռցա...

ՕԳՍԵՆ – Ի՞նչը մոռցար:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Պատվիրել...

ՕԳՍԵՆ – Ի՞նչ ըսել է պատվիրել:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Որ թող տա:

ՕԳՍԵՆ – Ի՞նչ կնշանակե որ թող տա, ի՞նչ հարաբերություն ունի, որ թող տա իմ հարցմանս հետ... որ թող տա եղբր...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ձեզի ներս մտնել:

ՕԳՍԵՆ – Ոչինչ, խոսքեր, անպիտան արդարացումներ... խնդիրը ծանր է, փաստաբան մը, իրավագետ մը, արդարության գործակատար մը բռնաբարված է, նախատված է, անարգված է, պատվո գոհացում, փոխարինություն կպահանջեմ: Գիտե՞ք, որ օրենքը քսան ոսկվո տուգանաց կդատապարտե այսպիսի հանցանաց հեղինակները, և հետևաբար քսան ոսկի դուք պիտի վճարեք և քսան ոսկի ձեր աղախինը...

ՍՈՂՈՄԵ – Ոտքդ պազնեմ, ես...

ՕԳՍԵՆ – Ոչ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Մեծապատիվ Տեր, կաղաչեմ, ներեցեք, խելքս գլուխս չէ:

ՕԳՍԵՆ – Ոչ:

ՍՈՂՈՄԵ – Ես սխալ հասկացեր եմ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ես ձեզի համար չըսի, որ ներս չառնե:

ՍՈՂՈՄԵ – Օտարական մը կարծեցի զձեզ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ձեզի դեմ ինչո՞ւ պիտի գոցենք մեր դռները:

ՍՈՂՈՄԵ – Ամեն օր հրամմե, եկուր:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Վսեմափայլ Տեր, գթա ինձի, տունս կործանած է...

ՍՈՂՈՄԵ – Մի սրդողիք... երթամ անուշ մը բերեմ ձեզի:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Խահվե բեր, օղի բեր, գինի բեր, քոնյաք բեր:

ՕԳՍԵՆ – Բան մը ալ չեմ ուզեր, այս դեպքը խրատ մը ըլլա ձեզ ուրիշ անգամներ զգուշանալու համար ասանկ անվայել ընթացքներե, եթե իմ տեղս ուրիշ փաստաբան մը սակայն ես կներեմ, որովհետև խնդրույն մեջ թյուրիմացություն կտեսնեմ: (Առ Սողոմեն) Դուրս գնա:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Դուրս գնա... հոս եկուր... ահա կպատվիրեմ քեզ, տանս դռները միշտ բաց պիտի մնան պարոն Օգսենի համար, որ ազատ է տունս գալու առտու կամ իրիկուն, ցերեկ կամ գիշեր:

ՍՈՂՈՄԵ – Պատվիրելու հարկ չկա:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – (Մեկուսի) Այս փորձանքն անցուցինք:

ՍՈՂՈՄԵ – (Մեկուսի) Գետնին տակը անցնիք երկուքնիդ ալ:

ՏԵՍԻՆ Դ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ և ՕԳՍԵՆ

ՕԳՍԵՆ – Դառնանք մեր խնդրոյն: Ի՞նչպէս եղավ, որ դուք այս կնոջ հետ կարգվեցաք: Այս մասին տեղեկություններ կուզեմ առնել, որպէսզի խնդրոյն հիմը լավ ըմբռնեմ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Եղավ որ գիշեր մը թատրոն գնացի բարեկամի մը հետ... ոտքս կոտրեր ու չերթայի... առաջին արարվածին քովի օթյակիս դռները բացվեցան և օրհորդ մը ու պարոն մը մտան հոն... բարով խերով չմտնեին... օրհորդը տեսնելուս պէս հրապուրվեցաւ և կամաց-կամաց հափշտակվեցաւ անոր գեղէն, շարժվածքն, ձևերն, խոսելու և մանավանդ խնդալու եղանակն, ուստի բարեկամիս հարցուցի թե կճանչնա՞ր այդ աղջիկն... բարով խերով չհարցնեի... բարեկամս պատասխանեց, թե կճանչնար զինքն, թե որք մը էր, թե հեզ, բարեբարո, խոնարհ, խոհեմ, կրթված, դաստիարակված աղջիկ մը էր, թե զայն կնոթյան առնողն մեծ բարիք մը պիտի գործեր, թե աղքատութենէ պիտի փրկեր զայն:

Քանի մը օր ետքն ազգականներուս և քանի մը բարեկամներուս դիմեցի... բարով խերով չդիմեի... և անոնց կարծիքն իմանալ ուզեցի: Ամենքն ալ պատասխանեցին, թե անգլուտ գանձ մը գտեր էի և թե առանց ժամանակ կորսնցնելու աշխատեի վայելել այդ գանձը: Այս տեղեկոյանց վրա անմիջապէս խոս-կապ տվի, շաբաթ մը ետքը նշանավորութունս կատարեցի և երեք օրէն հետո հարսանիքը:

ՕԳՍԵՆ – Ասանկ լավագոյն հանձնարարութիւններն ունեցող կին մը, ի՞նչպէս անբարոյականութեան մեջ կգլորի ուրեմն:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ի՞նչ փոյթ ինձ, թե ինչպէս գլորած է, ես կուզեմ միայն, որ իմ տանս պատիվն պահեմ, տունես վռնտեմ այդ լիրբ կինն՝ գոր իբրև կողակից չեմ ընդունիր բնավ և կ'անդամնեմ նաև, որ իր արժանի պատիժն կրէ:

ՕԳՍԵՆ – Կխնդրեմ, մի հուզվիք այնքան, խնդիրը փափուկ է, պաղ արշամբ խորհինք և տեսնենք, թե ինչպէ՞ս են օրինաց տրամադրութիւններն այս մասին:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ազգային Հիվանդանոց դրկել, շղթայով կապել, անոթի պահել, ամեն գիշեր ծեծել, ոսկորները ջարդութեամբ ընել և աշխարհես վերցնել ասանկ լիրբ և անպատիվ կիները:

ՕԳՍԵՆ – Չափավորեցեք ձեր լեզուն: Առանց օրինաց վճիռն ստանալու իրավունք չունիք այդ կնոջ լիրբ և անպատիվ ըսելու, ձեր տիկինն դեռ պարկեշտ ու պատվավոր կին մը է աշխարհի և օրինաց առջև:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Պարկե՞շտ... պատվավո՞ր... կին մը, որ վատահամբավ տունէ մը դուրս ելած է...

ՕԳՍԵՆ – Այդ անպատիվ դուռն կոտրելով ու խորտակելով ներս մտած է, թե դուռը բաց գտնելով ներս մտած է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ինչո՞ւս պետք, բավական է, որ մտած է հոն:

ՕԳՍԵՆ – Ինձ պետք է այս պարագան, կաղաչեմ, որ ըսեք:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Տեր ողորմյա, ի՞նչ գիտնամ ես... բայց դուռը կոտրելու և խորտակելու հարկ չկա:

ՕԳՍԵՆ – Ապա ուրեմն բաց գտած է դուռն ու ներս մտած է, ահա նրբացուցիչ դեպք հանցանաց մը... տեսա՞ք...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ի՞նչ կա... ո՞վ է նրբացուցիչ դեպք հանցանաց մը...

ՕԳՍԵՆ – Այսինքն դեպք մը, որ հանցանքը կբարակցնե...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Վերջը ի՞նչ կընեն այդ բարակ հանցանքը...

ՕԳՍԵՆ – Բարակ հանցանքին պատիժն ալ բարակ կըլլա:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Չեմ հասկնար բարակ հանցանքն, հաստ հանցանքն:

ՕԳՍԵՆ – Փաստաբանական լեզվով նրբացուցիչ դեպք հանցանք կըսվի:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Խելքս չբռնեց:

ՕԳՍԵՆ – Գաղղիերեն՝ սիրքոնդանս աթենյուանդ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Չեմ կրնար ըմբռնել:

ՕԳՍԵՆ – Իտալերեն՝ չիրքոսդանցա ադենուանդե:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Իտալերեն չեմ գիտեր:

ՕԳՍԵՆ – Ալմաներեն՝ միլտերունկս – կրունտ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ուրիշ կերպով մը հասկցուր:

ՕԳՍԵՆ – Հունարեն՝ էլաֆրինթիքի բերիսդասիս:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Բերիսդասիսը գիտեի քիչ մը, շատ անգամ լսած եմ, բայց չեմ հիշեր, թե ի՞նչ ըսել է:

ՕԳՍԵՆ – Անգլերեն՝ սիրքըմսդանս ադդենույընթ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Հայերեն հասկցուր սա անպիտանը:

ՕԳՍԵՆ – Նրբացուցիչ դեպք հանցանաց, այսինքն հանգամանքներ, պարագաներ, որ հանցանքը կմեղմացնեն, կթեթևացնեն, կպզտիկցնեն, մեղմացուցիչ պարագաներ կամ լավ ևս պատճառներ, զորս հանցավորը կփնտռե պատիժը թեթևացնելու, պզտիկցնելու համար:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Սանկ չըսե՞ս, հասկցա:

ՕԳՍԵՆ – Թե որ տիկինն դուրը կոտրելով ներս մտած ըլլար՝ պատիժն ավելի ծանր կըլլար:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Կիմանամ: Բայց վերջապես մտած է այդ անիծյալ տունը մեկը սիրելու համար:

ՕԳՍԵՆ – Մասնավորապես սիրելու դիտմամբ մտած է հոն՝ թե դիպվածով սիրած է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ասոնք իմ տանս պատվոյն հետ վերաբերություն չունին:

ՕԳՍԵՆ – Սիրականն պատանի՞ է, թե չափահաս:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Գրողը տանի, ո՞վ գիտե:

ՕԳՍԵՆ – Գեղեցի՞կ է, թե տգեղ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Կխնդրեմ վերջացուր այս հարցումները:

ՕԳՍԵՆ – Բարի՞ նպատակով սիրած է, թե չար:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ի՞նչպես կրնա կին մը բարի նպատակով խաբել, մատնել յուր էրիկն:

Ի՞նչ խայտառակություն է աս... ես հերը կանիծեմ այդ նրբացուցիչ դեպք հանցանացին ալ, հնարողին ալ... իմ կինս, իմ ընկերս, իմ կողակիցս, իմ լծակիցս ինձմե զատ ուրիշ անձ մը սիրած է, եղեռն, ոճիր գործած է, կախվելու արժանի է...

ՕԳՍԵՆ – Շատ կաճապարեք վճիռ տալու, համբերեցեք որ օրենքն խուզարկե, հետազոտե, քննե, սերտե և ուսումնասիրե այն պատճառներն, որ ստիպած են կինդ սիրական մը ունենալու: Թերևս իրավունք ունի ուրիշ մը սիրելու: Թողեք ուրեմն, որ սերտեմ խնդիրն, որպեսզի չկորսցնեք դատը: Դուք կուգեք, որ վկայության վրա անմիջապես պատժվի ձեր տիկինը: Կարելի չէ այդ: Շատեր ձեզի պես իրենք գիրենք անմեղ կարծելով, դատ վարած են իրենց կնոջ դեմ և ինքյանք հանցավոր և պարտավոր ելած են դատարանեն:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ըստ ձեզ անմեղ է ուրեմն կինս:

ՕԳՍԵՆ – Ըստ իս այժմ ամեն ինչ մթության մեջ է, չեմ ըսեր, թե կինդ անմեղ է, ի վերա այսօր ամենայնի չեմ ալ պնդեր, թե մեղավոր է, ոչ կրնամ արդարացնել կամ դատապարտել կնոջդ սիրականը, ոչ ալ կրնամ համարձակիլ վճռելու, թե հանցավորն դուք եք:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Հավանականություն կա՞, որ ես ալ հանցավոր ըլլամ այս խնդրոյն մեջ:

ՕԳՍԵՆ – Ամեն բան հավանական է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ըսել է թե այդ կինն կարելի չէ այսօր Փրկիչ դնել:

ՕԳՍԵՆ – Անհնար է: Նրբացուցիչ դեպք հանցանաց այնչափ հառաջ գնացած է, որ եթե կինդ բարի նպատակով մը սիրած է ուրիշ մը, այսինքն՝ ի նպաստ ազգային հառաջադիմության և լուսավորության, կամ հոգուտ որբեր, հաշմանդամներ, ծերեր, անկարներ, աղքատներ ու անանկներ պատսպարելու գովելի և ազգօգուտ ձեռնարկի մը, կինդ, կըսեմ, լրագրաց մեջ կանցնի, գովեստներ, դափնյա պսակներ կընդունի, որովհետև մասնավորին շահն ընդհանուրի շահուն գոհելու դյուցազնությունն ունեցած է, և այս պարագային մեջ...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ե՞ս եմ ուրեմն հանցավորն:

ՕԳՍԵՆ – Իսկ ընդհակառակն՝ եթե սիրեր տգեղ կամ ձեր հակակիր անձ մը՝ բնականաբար կ'ծանրացներ հանցանքը, թողունք օրենքն, հասարակաց կարծիքն կղատապարտեր զինքն, ըսելով “Գոնե սիրածն զեղեցիկ երիտասարդ կամ համակիր մե՞կն ըլլար”:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Վաղը կրնա՞նք Փրկիչ դնել:

ՕԳՍԵՆ – Անկարելի է: Իսկ եթե դուք ձեր կնոջն անհավատարիմ գտնվելով, կամ նախանձելով, կամ հետոն խստությամբ վարվելով պատճառ տված եք իրեն սիրական մը ունենալու, այն պարագային մեջ մեծ պատասխանատվություն կիրավիրեք ձեր վրա:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Խենթի պես կսիրեի զինքն, ուրիշ կնկան երեսն անգամ նայած չունիմ:

ՕԳՍԵՆ – Վստահ եղեք ուրեմն: Ժամանակս սուղ է, հարկ է որ երթամ: Պիտի աշխատիմ իրավաբանական և փաստաբանական բոլոր կարողությամբս այդ դատին մեջ գժեզ անմեղ հանդիսացնելու և ձեր կինն հանցավոր շինելու:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Նրբացուցիչ դեպք հանցանացին շատ կարևորություն մի տար:

ՕԳՍԵՆ – Իմ պարտքս պիտի ըլլա գորավոր և հաստ փաստերով ջախջախել նրբացուցիչ դեպքերը:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Շնորհակալ եմ:

ՕԳՍԵՆ – Ի տեսություն: (Կերթա):

ՏԵՍԻՆ Ե

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Երթաս բարով, նրբացուցիչ փաստաբան... քիչ մնաց հանցավոր ըներ գիս մեր մեծապատիվ իրավագետը: Եթե թույլ բերան ու ապուշ մարդ մը ըլլայի՝ տարակույս չկար, որ հանցանքն վրաս ծանրացնել պիտի ուզեր և բուն հանցավորին արդարացնել պիտի աշխատեր: Անառակ կինն մաքուր աղավնի պիտի դառնար, որովհետև նրբացուցիչ դեպք հանցանաց ունի եղեր, որովհետև այս նրբացուցիչն գաղղիներեն, իտալերեն, հունարեն, ակմաներեն ու անգլիերեն ալ ունի եղեր, որովհետև սիրելու դիտավորութեամբ սիրած չէ եղեր, որովհետև չար նպատակով սիրած չէ եղեր, այլ բարի նպատակով սիրած է եղեր, բարեգործություն մը ընելու համար սիրած է եղեր, որովհետև... ի՞նչ գիտնամ, այս որովհետևներուն վերջը չգար կոր, և բոլոր այս որովհետևներն այդ լրբին, այդ անհավատարիմ կնոջ, այդ դժոխային էակին անմեղությունն կապացուցանեն եղեր: Խելքիդ պտուկը սիրեմ, տեր փաստաբան, մենք ալ կհասկընանք քիչ մը փաստաբանութենէ, – մենք ալ քեզի չափ Ջեն Հոգևոր խառնած ենք ժամանակին, անանկ նրբացուցիչ բաներ կլլողներեն չենք: Ողորմած հոգին հայրս ալ ասանկ էր, շատերը կերթային իրմէ խելք սորվելու, մեծ հայրս ալ խելացի էր, մենք ցեղով ասանկ ենք, բնականէն փաստաբան ենք և անմիջապէս կհասկնանք, թե որու քովն է իրավունքը...

ՏԵՍԻՆ Չ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ և ԱՆՈՒՅՇ

ԱՆՈՒՅՇ – Ալ չեմ կրնար հանդուրժել անարգանացդ...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Տակավին երես ունի՞ս դիմացս ելնելու:

ԱՆՈՒՅՇ – Ես կուգեմ, որ հիմա անմիջապես բաժանվինք:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Եթե քիչ մը խիպ ու ամոթ ունենայիր՝ պիտի երթայիր սենյակիդ մեջ մագերդ փետտելու և...

ԱՆՈՒՅՇ – Ինչո՞ւ մագերս փետտեմ եղեր... մանավանդ թե մագերուս անուշահոտ յուղեր պիտի քսեմ ապերախտ մարդու մը ձեռքեն փրկվելու համար: Ափսոս, բյուր ափսոս քեզի բարձր դասու ընկերությանց մեջ մտցնելուս համար, կարգված ժամանակդ շենքով շնորհքով բարև մը տալ չէիր գիտեր, ավաղ այն ջանից, զոր դրի վրադ գլուխդ շտկելու, մարդու պես հագվեցնելու համար, ավաղ այն հոգերուն, զոր վարձի քեզի պարել սորվեցնելու համար, կարգված տարիդ շիտկե-շիտակ քալել անգամ չէիր գիտեիր, ափսոս, ափսոս իմ գոհողությանցս... հետս կարգվելեդ ի վեր է, որ քիչ մը մարդ ճանչցար, առաջ լայն վարտիքովդ ու երկար վերարկուովդ խոհարար կնամանեիր, այնպես որ ամենքը Պաղտասար աղբար կկանչեին քեզի, և այսօր, որ քիչ մը մարդու կարգ անցար, ես անառակ եղա, անպատիվ եղա, այնպես չէ՞...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Մեր ցեղը քիչ մը ապերախտ է...

ԱՆՈՒՅՇ – Ինձի պես կնիկ քեզի համար շատ էր ու ծանր, գիտեի, որ չպիտի կրնայիր տանել գիս, որովհետև դարուս լուսավորության ոգին ըմբռնած չէիր, որովհետև կինն իբրև ստրուկ կնկատեիր, այս ամենը գիտեի, բայց կհամբերեի, անիծելով միայն այն օրն, ուր խոսք տվի քեզի հետ ամուսնանալու:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Բարով խերով չտայիր...

ԱՆՈՒՅՇ – Դրացիներս կջանային համոզել գիս, որ չկարգվիմ հետդ, այն փայտի կտորին հետ ի՞նչպես պիտի ապրիս, կըսեին, իսկ ես կպատասխանեի իրենց, թե նշանածս աղեկ մարդ է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Բարով խերով չըլլայի...

ԱՆՈՒՅՇ – Ամուսնանալես վերջը քանիններ ըսին ինձ, թե այդ ավանակին հետ ի՞նչպես ժամանակ կանցունես, և ես պաշտպանեցի այն ատեն քեզի, պատասխանելով անոնց, թե ամուսինս խելացի մարդ է:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Այդ քանիններն են ավանակները... և դու չես խպնիր ասանկ խայտառակ խոսքեր ընելու...

ԱՆՈՒՅՇ – Բնավ չեմ մոռնար, օր մը քու բարեկամներեդ մին ըսավ, թե “Միրտդ չկտորի, Պաղտասարն աղեկ մարդ է, բայց կոշտ է, հետը խոսք չըլլար բնավ”: Այս խոսքին վրա տուն դարձեր եմ և երկու ժամ նստեր, լացեր եմ: Ոմանք ալ, չգիտնալով որ կինդ եմ – որովհետև չկա մեկն, որ գքեզ վայելցնե ինձի – գքեզ կբամբասեին և անանկ ծիծաղաշարժ գործերդ կպատմեին, որ լսելով, կամչնայի հայտնել, թե կինդ եմ: Ի՞նչ կընեի, սիրտս կդնեի, կուլայի և քեզի բան մը չէի ըսեր, միշտ կջանայի սակայն, որ մարդ ըլլաս և ընկերությանց մեջ մտնես ելնես, և այս բոլոր ջանքերս թուլեի մը մեջ մոռցվեցան: Աղեկ, աղեկ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Եվ այս ամենը կընեիր ուրի՞շ մը սիրելու համար:

ԱՆՈՒՅՇ – Չո՞վ սիրած ունիմ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Սատանե մը ավելի զգվելի է ինձ:

ԿԻՊԱՐ – Մտիկ ըրեք, խնդրեմ...

ԱՆՈՒՅՇ – Այդ առաջարկությունն մի ըներ, կաղաչեմ:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Այս գործին մեջ մի մտներ:

ԿԻՊԱՐ – Ամուսնության մեջ ասանկ պարագաներ կրնան պատահիլ, խոհեմությունը կպահանջե, որ...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Հանցավորը պատժվի:

ԱՆՈՒՅՇ – Այո, ես ալ կպահանջեմ, որ հանցավորն պատժվի և հասկնա, թե կինն ստրուկ չէ: Ենթադրենք վայրկյան մը, թե սիրական մը ունիմ իրոք և դնենք, թե սիրական մը ունենալս հայտնվեցավ, ի՞նչ ընթացք բռնելու պարտավոր էր... ամեն բան տակնուվրա՞ ընել, փաստաբաններո՞ւ դիմել, պոռա՞լ, կանչե՞լ...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Այո, այո:

ԿԻՊԱՐ – Պարտավոր էիր նախ կինդ կանչել...

ԱՆՈՒՅՇ – Պաղարյամբ խոսիլ...

ԿԻՊԱՐ – Գործն իրմե ստուգել...

ԱՆՈՒՅՇ – Առանց բարկանալու...

ԿԻՊԱՐ – Եվ եթե իրոք սիրական մը ունի...

ԱՆՈՒՅՇ – Ներել ու խրատել...

ԿԻՊԱՐ – Որ ուրիշ անգամ...

ԱՆՈՒՅՇ – Ասանկ պակասության մեջ չգտնվի...

ԿԻՊԱՐ – Եվ եթե երկրորդ անգամ գտնվի...

ԱՆՈՒՅՇ – Երկրորդ անգամ ներել...

ԿԻՊԱՐ – Խրատել, հորդորել...

ԱՆՈՒՅՇ – Եվ ըսել թե աղել բան չէ...

ԿԻՊԱՐ – Սիրական մը ունենալը...

ԱՆՈՒՅՇ – Ուրիշ սիրականներ ալ ունենալու կառաջնորդե...

ԿԻՊԱՐ – Եվ թե շատ սիրականներ ունենալն...

ԱՆՈՒՅՇ – Հաճո չթվիր ամուսիններուն...

ԿԻՊԱՐ – Վերջապես շարունակ բարոյախոսելով...

ԱՆՈՒՅՇ – Հորդորելով...

ԿԻՊԱՐ – Համոզելով...

ԱՆՈՒՅՇ – Խրատելով...

ԿԻՊԱՐ – Չախելով...

ԱՆՈՒՅՇ – Շոյելով...

ԿԻՊԱՐ – Սպառնալով...

ԱՆՈՒՅՇ – Ներելով...

ԿԻՊԱՐ – Տան պատիվն պահելու է...

ԱՆՈՒՅՇ – Եվ տան պատիվն ալ ասանկ կպահվի...

ԿԻՊԱՐ – Բոլոր աշխարհին ըրածն այս է...

ԱՆՈՒՅՇ – Մեր հորեն ու մորեն տեսածն ալ այս է...

ԿԻՊԱՐ – Եվ ոչ թե...

ԱՆՈՒՅՇ – Կրակ կտրիլ...

ԿԻՊԱՐ – Փաստաբաններու դիմել...

ԱՆՈՒՅՇ – Խորհուրդ հարցնել...

ԿԻՊԱՐ – Բաժանում պահանջել...

ԱՆՈՒՅՇ – Դատարաններու մեջ խայտառակվիլ...

ԿԻՊԱՐ – Ամենուն բերանն իյնալ...

ԱՆՈՒՅՇ – Մատի վրա փաթտվիլ...

ԿԻՊԱՐ – Բարեկամաց երեսեն իյնալ...

ԱՆՈՒՅՇ – Տանը դռները գոցել...

ԿԻՊԱՐ – Ընտանիք մը կործանել...

ԱՆՈՒՅՇ – Վերջեն գոջալ...

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Կնիկս կուգեմ ըսել... (Անույշ և Կիպար խոսքերն այնքան շուտ կառնեն իրարու բերնեն, որ Պաղտասարը երկուքին մեջտեղ կեցած միջոց չգտնել խոսելու):

ԱՆՈՒՅՇ – Չկրնար առնել...

ԿԻՊԱՐ – Լալ...

ԱՆՈՒՅՇ – Ողբալ...

ԿԻՊԱՐ – Արտասվել...

ԱՆՈՒՅՇ – Հառաչել...

ԿԻՊԱՐ – Աշխարել...

ԱՆՈՒՅՇ – Կոծել...

ԿԻՊԱՐ – Ո՞ր մեկն ըսեմ...

ԱՆՈՒՅՇ – Ո՞ր մեկն համրեմ...

ԿԻՊԱՐ – Կսկիծ ու ցավ զգալ...

ԱՆՈՒՅՇ – Վիշտերով բեռնավորվիլ...

ԿԻՊԱՐ – Խորհիլ, մտմտալ...

ԱՆՈՒՅՇ – Մտատանջությամբ ժամանակ անցունել...

ԿԻՊԱՐ – Ախորժակե գրկվիլ...

ԱՆՈՒՅՇ – Չկրնալ քնանալ...

ԿԻՊԱՐ – Հագալ...

ԱՆՈՒՅՇ – Տքալ...

ԿԻՊԱՐ – Եվ վերջապես...

ԱՆՈՒՅՇ – Մեռնիլ...

ԿԻՊԱՐ – Այս չէ՞ ըլլալիքը...

ԱՆՈՒՅՇ – Պարապ տեղ բերանս կհոգնեցնեմ... այս մարդը չի համոզվիր:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – Ես ներող էրիկներեն չեմ:

ԿԻՊԱՐ – (Պաղտասարին ականջն ի վար) Բերնեն բան մը չկրցի առնել

ԱՆՈՒՅՇ – Կաղաչեմ, մի ստիպիր զինքն, որ հաշտվի, վասնզի ես ուխտած եմ բնավ չսիրել զինքն:

ՊԱՂՏԱՍԱՐ – (Ցած առ Կիպար) Միշտ աշխատե սա սիրեկանին անունն սովորելու: (Բարձր) Հաշտությունն անկարելի է, պարապ խոսքեր մտիկ ընելու ժամանակ չունիմ, երթամ փաստաբան գտնելու և խնդիրը Դատաստանական խորհրդո առյանը հանելու (Կմեկնի):

ՏԵՍԻՆ Ը

ԿԻՊԱՐ և ԱՆՈՒՅՇ

ԿԻՊԱՐ – Հաստատապես որոշած է գլխուն մեջ դրածը կատարել, ապուշը կկարծե, թե Դատաստանական խորհրդո ղիմելով ուզածը ընել պիտի տա, վերջը պիտի գոջա, բայց ի՞նչ օգուտ, զմեզ պիտի հոգնեցնե քիչ մը: Վնաս չունի, բավական է, որ մենք համաձայնությամբ գործենք և իրարմե չի բաժանվինք: Տարակույս չկա, որ բարենը պիտի կտրե ինձմե, երբ սորվի թե նույն օրն մեկտեղ էինք Պայծառին տունը, թող կտրե, առիթ մը ալ տված պիտի լինի ինձի քեզի հետ ավելի սերտ կապով կապվելու:

ԱՆՈՒՅՇ – Փաստաբանն չե՞նք կրնար մեր կողմը շահիլ...

ԿԻՊԱՐ – Փաստաբաններու մեծ մասն արդարությունն և իրավունքը հոն կգտնե, ուր շատ ոսկի կտեսնե, սակայն չեն կարծեր, որ Օգսենն այս մասին վերաբերի: Եթե հաջողիմ իրեն հետ համաձայնություն մը գոյացնել, աղեկ, եթե ոչ՝ դատիդ պաշտպանությունն ես պիտի ստանձնեմ ու պիտի շարունակեմ խաղալ մեր խաղերը: Դուք այժմ վստահ ըլլալու եք, որ հասարակաց կարծիքը մեզի նպաստավոր պիտի ըլլա:

ՏԵՍԻՆ Թ

ՆՈՒՅՆՔ և ՕԳՍԵՆ

ՕԳՍԵՆ – Շատ հանդգնություն ցույց կուտաք տիկին, ձեր անդորրության խանգարման պատճառ եղող անձն ձեր քովն պահելով նույնիսկ այն վայրկեանին, ուր անհավատարմության հանցանքով ամբաստանած դատարան ներկայանալու կոչնագիր պիտի ընդունիք: Փոխանակ արդարանալու միջոցներ փնտրելու, ձեր գործած ոճիրն հաստատելու, ապացույցներ կորոնեք: Մեծ հանդգնություն...

ԿԻՊԱՐ – Արդարանալու պետք չունի, որովհետև հանցանք չունի...

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.